

Pilkulleen

Ratsastuksen alkeiskurssi kiinnostaa yhä useampia naisia

Huomasin sen heti, kun työntekijät haettiin tarhoista talliin iltapäivällä. Siellä odotti kahdeksan aikuista ihmistä, jotka eivät hengittäneet normaalisti. Aloittelijoita kaikki.

Muista tervehtiä

- Lähesty aina hevosta edestä päin. Hevonen ei näe suoraan taakseen ja yllättävät äänet takaa voivat saada sen säikähtämään. Tervehdi sitä silittämällä sen kaulaa, opastaa Meri-Lapin Hevospalvelun ratsastuksenopettaja Katariina Pajari.

Seisomme maneesin pituushalkaisijalla ja odotamme kiltisti paikoillamme taluttajien kanssa.

Ratsastajille jaetaan hevoset niiden persoonallisuuden ja koon mukaan. Maisa saa minut.

- Tämä on Pilkkku. Pilkkku on kuusivuotias ruuna, oikein tasainen kaveri, opettaja rauhoittaa Maisaa.

Olen maahanmuuttaja Puolasta ja työllistynyt hyvin, kiitos kysymästä. Nautin, kun jokainen työpäivä on samanlainen. Aamuruoka, ulos, päikkärit, päiväruoka, päikkärit, talliin, töitä ja iltaruoka. Opetan ihmisiä hengittämään; näin olen työni sisäistänyt. Teen töitä tavan vuoksi. Mielellään aina ihan samalla tavalla, pilkkulleen. Siitä tulee hyvä mieli.

Satulavyöt kiristetään ja jännittyneet ihmiset tuupataan selkään. Hengitän ulos. Jes, tähän on alkeiskurssi. Silloin ei tarvitse oikeastaan tehdä mitään, kävellä vain taluttajan perässä.

- Taluttaja ei ratsasta teidän hevostanne, ratsastaja tekee työn, opettaja muistuttaa.

Yhteinen kieli

Välillä Maisa yrittää antaa ohjeita minulle, mutta niihin ei kannata ylireagoida. Olen jo oppinut työssäni, että alkeiskurssilla kannattaa rauhallisesti tehdä jotain sinne päin, jotta ratsastaja olisi tyytyväinen yritykseensä ja opettaja ei tule lisäavuksi. Edistyneemmät ratsastajat osaavat antaa avut napakasti ja istuvat keskellä (niin kuin pitääkin). Silloin innostun tekemään ihan täysillä hommia.

- Ratsastajan pohje on kaasu. Pohkeella aktivoitte hevosen takaosaa, joka on sen moottori. Katsokaa menosuuntaan ja painakaa kevyesti pohkeella. Käsi myötä. Hengittäkää uuu-loos..

Aikuisratsastajien suurin ongelma on, että he eivät muista hengittää. Hevonen on herkkä eläin ja myös minä pidätän hengitystäni silloin. Vaikka tuskin kukaan opetushevonen niin kauan pidätti, että siihen kuoli.

Työergonomiaa

- Vedä hartiat taakse. Kädet eteen, niiden tulisi olla samalla tasolla hevosen kaulan molemmin puolin. Kädet eteen! Pidä ohjia kädessäsi aivan kuin siellä olisi linnunpoika. Herkällä tuntumalla, mutta puristamatta, ratsastuksenopettaja neuvo.

Joskus tuntuu, että ihmisellä on katoamassa herkkyys ja koordinaatio. Ihmiset istuvat tietokoneen ääressä ja saavat tennismammoja, vaikka eivät edes pelaa tennistä. Heidän on yllättävän vaikeaa ojentaa käsiä eteenpäin, vaikka ohjeita annetaan ihan vierestä. Ratsastuksessa koordinaatio on tärkeää. Jos hartiat ovat jumissa, yhteys jalkoihin katkeaa. Joillakin ratsastajilla on selkä ihan jumissa. Silloin heidän lonkkanivelet saattavat olla eri korkeudella ja minä joudun kävelemään vinossa.

Jos teen pitkään hommia väärässä asennossa, saan lihasjumeja. Ehkäisen sitä käymällä estetreeneissä. Estetunnilla saan hivutussuojat jalkoihin ja silloin hyppään varman päälle. Työturvallisuus on minulle ykkösasia.

Kerro, kerro kuvastin

- Valmistaudu pysähdykseen. Tunne peppusi, pitkät jalat pitkin hevosen kylkiä, istu rentona, hengitä. Hevosella tulee olla suora kaula. Suora hevonen. Käytä peiliä apunasi. Pidätä kevyesti ohjilla. Myötää heti, kun hevonen pysähtyy, opettaja neuvo.

Maisalla tuli nyt ongelmia, kun pitää tehdä monta asiaa yhtä aikaa. Naisten on yleensä helppo katsoa peilistä itseään; se kohta sujuu Maisaltakin.

Katso elämässä eteenpäin

- Uudestaan hevoset käyntiin. Opetellaan seuraavaksi kääntämään hevosia pujottelemalla kartioita. Katse aina menosuuntaan. Vaikka käännätte hevosta, istutte koko ajan keskellä hevosta. Käännä, suorista, käännä, suorista. Sisäpohje taivuttaa hevosta, ulkopohje kevyesti kiinni kylkeen. Älkää sitä kartiota tuijottako, vaan sinne minne olette menossa!

Sumahan siitä tuli, vaikka elämässä olisi hyvä katsoa eteenpäin. Negran ratsastaja kuitenkin tuijotti sitä kartiota ja unohti ratsastaa pohkeella eteen. Negra pysähtyi katsomaan kartiota ja Pomeran tiettenkin tallusteli Negran persuuksiin kiinni. Tyypillistä Pomeraa. Se menee aina sinne minne muutkin, mutta ei tee mitään. Minä saan pysähtyä hyvällä tekosyyllä. Pureskelen kuolaimiani ja jään odottamaan ratsastajan ohjeita. Tai itse asiassa edelleen taluttajan ohjeita tässä vaiheessa ratsastajan uraa.

Upseerihenkinen työkaveri

Ratsastajat ovat rentoutuneina satulassa, kun tehtäviä on ollut tarpeeksi. Lallin ratsastaja ei ole enää kalpea ja näyttää kovin itsevarmalta. Joku jo miettii ääneen lyhennettyä työpäivää, että voisi tulla ratsastamaan aina iltapäivisin. Ei päiväheininien aikaan, kiitos.

Ratsastajat laitetaan kurottelemaan kädellään kohti varpaitaan, nostamaan käsiään ylös ja reisiään irti satulasta. Olen tottunut alkeiskurssijumppaan ja se tarkoittaa, että tunti loppuu kohta. Venyttelen kaulaani kohti maata. Pärskähtelen pari kertaa. Entinen työkaverini Kalle (evp) innostui aina silloin viilettämään ihan täysiä pitkin maneesia, kun se tiesi siitä tunnin kohta loppuvan. Kalle onkin entinen kilpahevonen. Vähän sellainen upseerihenkinen.

Lastentunneilla shetlanninponi Eki on metrinhorkuisena pätkänä kaikkien opettajien silmätikkuna. Ekillä on tapana joskus poistua työpaikalta ilman lupaa ja painella yksityishevosten pätyyn ravailemaan kiukustunut juniori selässään. Siitähän jää heti kiinni, tosi tyhmää. Muut siellä ovat 600-kiloisia kouluratsujöotejä, jotka menevät kaikenmaailman sulkutaivutuksia valkoiset pintelit jalassaan. Ihmetyyppejä, muuten. Kuumelevat työnteosta ja paiskivat hommia ihan selkä pyöreänä. Vähempikin korskuminen riittäisi.

Olisi hyvä, jos olisin mahdollisimman huomaamattoman näköinen opetushevonen enkä tällainen pilkullinen leipäjuusto. En olisi silmätikkuna. Toisaalta tätäkään juttua tuskin olisi tullut, jos olisin ihan tavallinen ruskea ruuna.

- S.Salomäki 2010. Julkaistu Lounais-Lappi -lehdessä 30.9.2010 www.lounaislappi.fi -